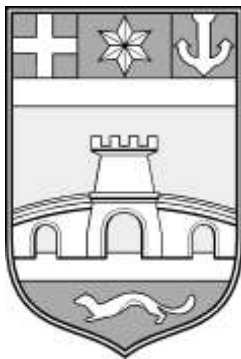

VATROGASNA ZAJEDNICA
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

- a) **IZVJEŠĆE O STANJU
VATROGASTVA NA
PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE ZA
2020. GODINU**

- b) **IZVJEŠĆE O STANJU ZAŠTITE
OD POŽARA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE ZA 2020. GODINU**

*Materijal pripremljen u
Vatrogasna zajednica
Osječko-baranjske županije*

Osijek, veljače 2021.

a) **IZVJEŠĆE O STANJU VATROGASTVA NA
PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
ZA 2020. GODINU**

1. Uvod

Zakonodavni okvir vatrogastva u Republici Hrvatskoj prvenstveno je definiran Ustavom Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14. - odredba članka 129.a) i Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine" broj 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 123/17., 98/19. i 144/20. - odredba članka 19.) koji propisuju, da je lokalna samouprava nadležna za provođenje protupožarne zaštite.

Zakon o sustavu civilne zaštite ("Narodne novine" broj 82/15., 118/18., 31/20. i 20/21.) uređuje status vatrogastva u sustavu civilne zaštite kao temeljne operativne snage koja posjeduje spremnost za žurno i kvalitetno operativno djelovanje u provođenju mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

Zakon od zaštiti od požara ("Narodne novine" broj 92/10.) uređuje vatrogastvo u sustavu zaštite od požara kao javnu službu koju provode pravne osobe i udruge koje obavljaju vatrogasnu djelatnost i djelatnost zaštite i spašavanja te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, sukladno propisima kojima se uređuje područje vatrogastva.

Zakon o vatrogastvu ("Narodne novine" broj 125/19.) definira organizaciju i djelovanje sustava vatrogastva u Republici Hrvatskoj, a osobito uvjete i način ustrojavanja vatrogasnih tijela i organizacija na nacionalnoj, područnoj i lokalnoj razini, njihove obveze u području vatrogastva, osnivanje, način upravljanja i djelovanja vatrogasnih postrojbi, radno-pravni status profesionalnih vatrogasaca i pravni status dobrovoljnih vatrogasaca, vatrogasne intervencije, prava i obveze kod vođenja vatrogasnih intervencija te zaštita na radu pri vatrogasnim intervencijama, školovanje, osposobljavanje i usavršavanje u sustavu vatrogastva, financiranje vatrogastva na svim razinama te nadzor nad provedbom ovoga Zakona.

Također zakonom je definirana vatrogasna djelatnost kao sudjelovanje u provedbi preventivnih mjera zaštite od požara i tehnoloških eksplozija, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom i tehnološkom eksplozijom, pružanje tehničke pomoći u nezgodama i opasnim situacijama te obavljanje drugih poslova u nesrećama, ekološkim i inim nesrećama, a provodi se na kopnu, moru, jezerima i rijekama.

Vatrogasna djelatnost je neprofitna, stručna i humanitarna djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, a vatrogasnu djelatnost obavljaju isključivo vatrogasne postrojbe i vatrogasne organizacije.

2. Način ustrojavanja vatrogasnih tijela i organizacija na nacionalnoj, područnoj i lokalnoj razini

Hrvatska vatrogasna zajednica (u daljnjem tekstu: HVZ) je nadležno tijelo i središnji državni ured nadležan za vatrogastvo i krovna je organizacija vatrogasnih zajednica županija i Vatrogasne zajednice Grada Zagreba, u koje su udružene sve javne vatrogasne postrojbe i dobrovoljna vatrogasna društva preko vatrogasnih zajednica općina, gradova i područja.

Vatrogasne zajednice županija i vatrogasne zajednice gradova, područja i općina osnivaju se, djeluju i prestaju s djelovanjem sukladno odredbama zakona koji uređuje osnivanje i djelovanje udruga. Dobrovoljna vatrogasna društva s pripadajućom vatrogasnom postrojbom osnivaju se sukladno odredbama zakona koji regulira osnivanje i djelovanje udruga dok javne vatrogasne postrojbe, osniva jedna ili više jedinica lokalne samouprave odlukom o osnivanju predstavničkih tijela,

sukladno odredbama zakona koji uređuje osnivanje i djelovanje ustanova. Vatrogasna postrojba, javna ili dobrovoljna je nadležno tijelo za provedbu vatrogasne djelatnosti na području jedne ili više jedinica lokalne samouprave, s pripadajućim ovlastima utvrđenim Zakonom o vatrogastvu i Vatrogasnim planom.

Glavni vatrogasni zapovjednik je čelnik HVZ kojega imenuje Vlada Republike Hrvatske i odgovoran je za zakonitost rada HVZ te za opremljenost, organiziranost, osposobljenost i intervencijsku spremnost vatrogasnih organizacija, vatrogasnih postrojbi i vatrogasaca na području Republike Hrvatske.

Vatrogasne zajednice županija i vatrogasna zajednica Grada Zagreba pod nadležnošću su HVZ u operativnom i provedbenom smislu. HVZ okuplja 1.800 dobrovoljnih vatrogasnih društava i 76 javnih vatrogasnih postrojbi koji su udruženi u 200 vatrogasnih zajednica općina, područja i gradova te 20 vatrogasnih zajednica županija i Vatrogasnu zajednicu Grada Zagreba s oko 60.000 operativnih vatrogasaca, od kojih je oko 95% dobrovoljnih i oko 5% profesionalnih vatrogasaca, koji raspolažu s ukupno 4.174 specijalizirana vatrogasna vozila. U sastavu dobrovoljnih vatrogasnih društava djeluje i oko 53.100 izvršnih, pričuvnih, podupirućih i počasnih članova i veterana, te pripadnika vatrogasne mladeži i pomlatka.

3. Ustroj vatrogastva Osječko-baranjske županije

Vatrogasna zajednica Osječko-baranjske županije je tijelo nadležno za vatrogastvo, koje u okviru svoga djelokruga i nadležnosti propisanih Zakonom o vatrogastvu odgovara županu. Za intervencijsku spremnost, organiziranost i osposobljenost vatrogastva na razini županije odgovoran je županijski vatrogasni zapovjednik, koji može sukladno svojim zakonskim ovlastima zapovjediti svakoj vatrogasnoj postrojbi s područja županije, a sukladno županijskom vatrogasnom planu da intervenira na izvanrednom događaju na području županije.

Po broju vatrogasnih postrojbi Vatrogasna zajednica Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: VZ OBŽ) treća je županijska vatrogasna zajednica u Republici Hrvatskoj (odmah iza Zagrebačke koja je neusporediva i Bjelovarsko-bilogorske županije). Na području naše županije djeluje 143 dobrovoljna vatrogasna društva, 5 dobrovoljnih vatrogasnih društava u gospodarstvu, jedna profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu i četiri javne vatrogasne postrojbe (Osijek, Našice, Čepin i Beli Manastir) s ukupno 10.037 člana od kojih je oko 3.000 vatrogasaca koji ispunjavaju sve uvjete propisane Zakonom za operativnog vatrogasca.

Tablica 1. Pregled broja vatrogasnih postrojba i članstva u Osječko-baranjskoj županiji

Rb	Vatrogasne postrojbe	Broj postrojbi	Operativnih vatrogasaca	Izvršujući članovi	Vatrogasne mladeži	Ostalo članstvo	Ukupno
1.	Dobrovoljna vatrogasna društva	143	2.830	2.160	1.989	2.857	9.836
2.	Javne vatrogasne postrojbe	4	135	-	-	6	141
3.	Vatrogasne postrojbe u gospodarstvu	6	60	-	-	-	60
	Ukupno			Ukupno			10.037

VZ OBŽ provodi skup povezanih mjera i aktivnosti čiji je cilj jačanje vatrogasnih organizacija i njihovih pripadnika i članova kao namjenski operativnih snaga za reagiranje u nesrećama i katastrofama kako bi se smanjilo stradavanje ljudi i materijalne štete te postigla ujednačena razina zaštite ljudi i imovine na području cijele Osječko-baranjske županije.

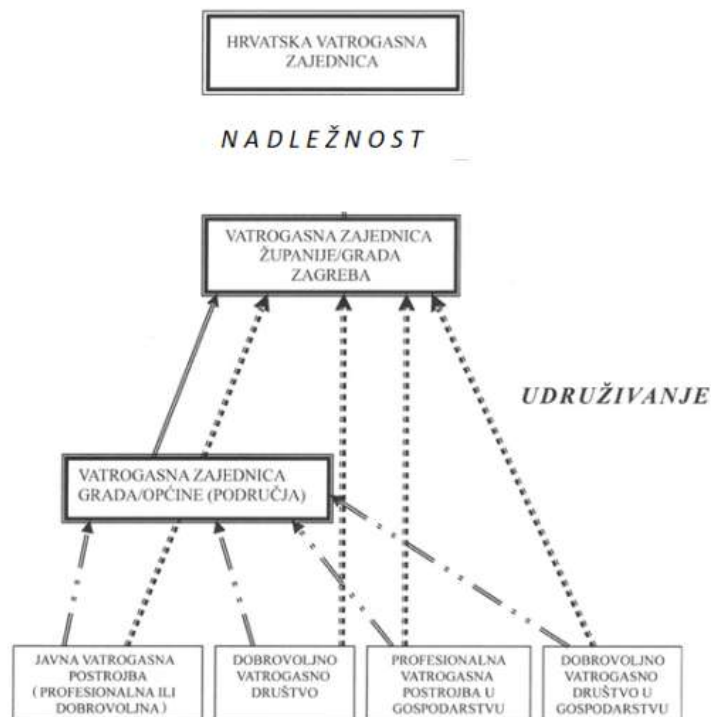
Da bi to ostvarila potiče aktivnosti u pogledu poboljšanja stanja zaštite od požara i provedbe vatrogasne djelatnosti, koordinira aktivnosti oko uključivanja vatrogasnih postrojbi u sustav civilne zaštite, priprema i provodi zadaće iz Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, sudjeluje u izradi prijedloga strategija, studija, smjernica, programa i provedbenih planova, organizira i provodi vatrogasna natjecanja, organizira javna savjetovanja i stručne skupove, provodi prekograničnu suradnju u području vatrogastva te obavlja i druge poslove koji su joj stavljeni u nadležnost posebnim propisima.

4. Okvir djelovanja vatrogasnih organizacija

Novi Zakon o vatrogastvu otklanjanja paralelne nadležnosti za vatrogastvo na državnoj razini, uspostavljanja subordinaciju i koordinaciju sustava zapovijedanja i omogućava čelnicima lokalne samouprave ista polazišta za ustrojavanje vatrogasne službe te u svrhu poboljšanja učinkovitosti cjelokupnog vatrogasnog sustava.

Ovakvim Zakonom o vatrogastvu uspostavljena je jedna nadležna institucija za vatrogastvo na državnoj razini, što omogućuje nesmetani razvoj vatrogasnog sustava u pogledu normativnog reguliranja, predlaganje dokumenata državne razine (strategije i sl.), učinkovitijeg osposobljavanja i obuke vatrogasaca, kvalitetne inspekcije nad vatrogasnim postrojbama te stvaranja pretpostavki za efikasno korištenje sredstava iz fondova Europske Unije za potrebe vatrogastva.

Slika 1. Ustroj HVZ

Na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini propisana je izrada strateških dokumenata, kojim se definiraju principi djelovanja vatrogasnih postrojbi. Strateški dokumenti lokalne i područne (regionalne) razine, sukladno smjernicama HVZ su Vatrogasni plan županije odnosno grada, područja ili općine i provedbeni planovi unapređenja vatrogastva. Vatrogasni plan županije donosi predstavničko tijelo županije, a izrađuje ga i predlaže županijski vatrogasni zapovjednik, uz prethodnu suglasnost glavnog vatrogasnog zapovjednika.

Vatrogasni plan grada, područja odnosno općine donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno predstavnička tijela udruženih jedinica lokalne samouprave, a izrađuje ga i predlaže gradski, područni odnosno općinski zapovjednik, uz prethodnu suglasnost županijskog vatrogasnog zapovjednika. Na ovaj način uspostavljen je konzistentniji sustav zapovijedanja temeljem kojeg se čvršće povezuje zapovjedna vertikala i onemogućuju paralelne zapovjedne nadležnosti na lokalnoj razini.

5. Sadržaj vatrogasnog plana

Vatrogasnim planom razrađuju se principi djelovanja vatrogasnih organizacija i vatrogasnih postrojbi u provedbi vatrogasne djelatnosti, upravljanje vatrogasnim sustavom u slučaju izvanrednih događaja, nesreća i katastrofa, definiraju se odnosi, suradnja i usklađuje planiranje i provođenje vatrogasnih mjera od lokalne do državne razine.

Vatrogasnim planom Republike Hrvatske određuje se organizacija vatrogastva prema očekivanim rizicima od izvanrednih događaja u Republici Hrvatskoj, osobito tijekom požarne sezone i izvanrednih događaja, provedba vatrogasne djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku, organiziranje uključivanja vatrogastva u sustav djelovanja civilne zaštite, popis i područje odgovornosti vatrogasnih postrojbi od državnog interesa i potrebe u vatrogastvu za područje Republike Hrvatske.

Vatrogasnim planom županije, u skladu s vatrogasnim planom Republike Hrvatske, određuje se organizacija vatrogastva prema očekivanim rizicima od izvanrednih događaja u županiji, osobito tijekom požarne sezone i izvanrednih mjera (poplave, potresi i drugo) u pogledu broja vatrogasaca, obrazovanja, broja i rasporeda vatrogasnih postrojbi, njihova međusobnog odnosa, pravila rada i opremanja vatrogasnom tehnikom, organiziranje vatrogasne djelatnosti u izvanrednim događajima koji se protežu na dvije ili više jedinica lokalne samouprave, interveniranje vatrogasnih postrojbi izvan područja odgovornosti, a ovisno o blizini izvanrednog događaja, sjedište, način djelovanja i financiranje vatrogasnog operativnog centra vatrogasne zajednice županije, provedba vatrogasne djelatnosti od interesa za županiju, popis i područje odgovornosti vatrogasnih postrojbi od županijskog interesa i potrebe u vatrogastvu za područje županija.

Slika 2. Vatrogasne zajednice grada, područja odnosno općine u Osječko-baranjskoj županiji

Vatrogasni plan izrađuju i zapovjednici vatrogasnih zajednica jedinice lokalne samouprave, u skladu s vatrogasnim planom Republike Hrvatske i vatrogasnim planom županije, u kojima se određuje zadaće, područja odgovornosti i djelovanja svih javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih

društava na području jedinice lokalne samouprave i potrebe u vatrogastvu za područje jedinice lokalne samouprave. Vatrogasni plan obvezno sadrži vatrogasnu mrežu koja obuhvaća vatrogasne postrojbe s područja Republike Hrvatske potrebne za obavljanje vatrogasne djelatnosti izrađuje i predlaže je glavni vatrogasni zapovjednik, a donosi Vlada Republike Hrvatske. Sredstva za financiranje vatrogasne mreže osiguravaju se iz namjenske stope poreza na dohodak sukladno važećim propisima i iz sredstava državnog proračuna, a Vlada Republike Hrvatske uredbom uređuje način i kriterije za financiranje i utvrđivanje vatrogasne mreže.

6. Vatrogastvo u sustavu civilne zaštite

Operativne snage vatrogastva djeluju u sustavu civilne zaštite koji je nadležan za organiziranje sudionika, operativnih snaga i građana za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama i otklanjanje posljedica terorizma i ratnih razaranja. Operativne snage vatrogastva djeluju kao temeljne operativne snage u sustavu civilne zaštite koje posjeduju spremnost za žurno i kvalitetno operativno djelovanje u provođenju mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

Tablica 2. Raspored vatrogasnih postrojba koje su sudjelovale u spašavanju i sanaciji u Petrinji 2020./2021. godine

Red. broj	dan	datum	vrijeme		postrojba	vatrogasna	vozila
			početak	završetak			
1.	UTORAK	29.12.2020.	12.30		JVP OSIJEK DVD PETRIJEVCI	15 1	1K 1K
2.	NEDJELJA	03.01.2021.	12.30	16.00	JVP OSIJEK JVP NAŠICE DVD VALENOVAC DVD FERICANCI	8 2 2 4	1K 1K - 1K
3.	ČETVRTAK	07.01.2021.	12.30	16.00	DVD ĐAKOVO DVD DALJ DVD ALJMAŠ DVD GORNJI GRAD OS JVP OSIJEK	8 6 4 1 1	1K 1K 1K 1AL 1Z
4.	PONEDJELJAK	11.01.2021.	12.30	16.00	DVD B. MANASTIR DVD D. MIHOLJAC DVD DARDA DVD BRANJIN VRH	6 1 5 6	1K 1AL 1K 1K
5.	PETAK	15.01.2021.	12.30	16.00	DVD BILJE JVP OSIJEK	9 7	1K 1K
6.	UTORAK	19.01.2021.	12.30	16.00	DVD TENJA DVD LADISLAVCI DVD DONJI GRAD	9 5 5	1K 1K 1K
7.	SUBOTA	23.01.2021.	12.30	16.00	DVD BELIŠĆE DVD VALPOVO	9 9	1K 1K
8.	SRIJEDA	27.01.2021.	12.30	16.00	DVD BELJEVINA DVD D. MIHOLJAC DVD CRNKOVCI	5 9 2	1K 1K -
9.	NEDJELJA	31.01.2021.	12.30	16.00			

7. Temelji ustroja vatrogastva

Specifičnost vatrogasnog sustava u Osječko-baranjskoj županiji je angažman velikog broja dobrovoljnih vatrogasaca, koji omogućuju gustu mrežu vatrogasnih postrojbi, što je preduvjet za djelotvornu vatrogasnu intervenciju. Zakon o vatrogastvu donesen je u svrhu otklanjanja paralelne

nadležnosti za vatrogastvo na državnoj razini, uspostavljanja konzistentnijeg sustava zapovijedanja i omogućavanja čelnicima lokalne samouprave ista polazišta za ustrojavanje vatrogasne službe te u svrhu poboljšanja učinkovitosti cjelokupnog vatrogasnog sustava.

Slika 3. Teritorijalna nadležnost Vatrogasnih operativnih centara u Osječko-baranjskoj županiji

Zakonom o vatrogastvu uspostavljena je jedna nadležna institucija za vatrogastvo na državnoj razini, što omogućuje nesmetani razvoj vatrogasnog sustava u pogledu normativnog reguliranja, predlaganje dokumenata državne razine (strategije i sl.), učinkovitijeg osposobljavanja i obuke vatrogasaca, kvalitetne inspekcije nad vatrogasnim postrojbama te stvaranja pretpostavki za efikasno korištenje sredstava iz fondova Europske Unije za potrebe vatrogastva. Boljim nadzorom uplata premija osiguranja i proširenjem modela financiranja vatrogastva iz državnog proračuna, poboljšan je stupanj zaštite od požara u manjim gradovima i općinama što je posebice važno za zaštitu od požara otvorenog prostora na priobalju jer ruralne sredine (otoci, zagora, i sl.) mogu organizirati učinkovitiju vatrogasnu službu.

Temeljem Zakona o vatrogastvu koji je donesen krajem 2019. godine, vatrogasnu djelatnost u Republici Hrvatskoj provode profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe i intervencijske vatrogasne postrojbe HVZ te zračne i namjenski organizirane snage Hrvatske vojske prvenstveno za pomoć pri gašenju požara raslinja u priobalju mada se u potrebi mogu koristiti i u kontinentalnom dijelu što se redovno i uvježbava na Sportskoj zračnoj luci Osijek-Čepin.

Slika 4. Vatrogasni operativni centri (VOC) Osječko-baranjske županije

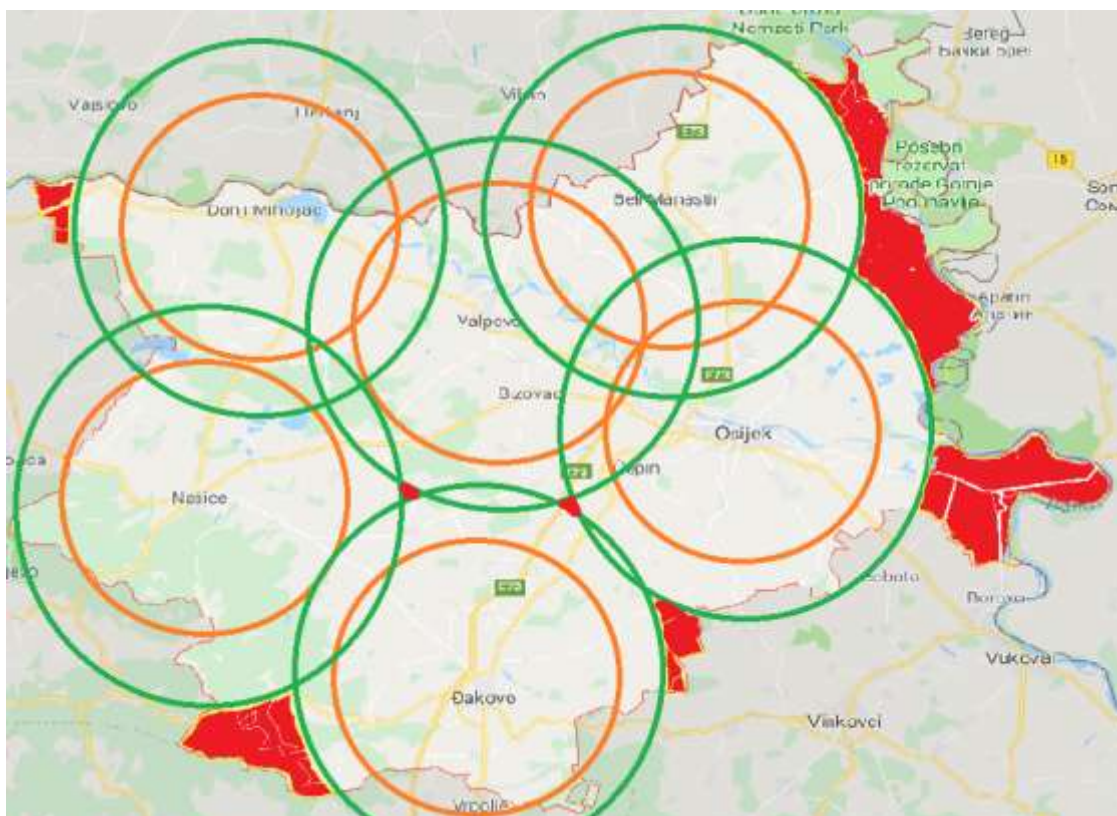

U okviru HVZ djeluje Državni vatrogasni operativni centar, koji se tijekom ljetne sezone dislocira u Vatrogasno operativno središte u Divuljama kraj Splita, koje je ujedno i koordinacijsko središte HVZ, Ministarstva unutarnjih poslova i Hrvatske vojske. Posebnost hrvatskog vatrogastva je i angažman oko 1.000 sezonskih vatrogasaca, ustrojavanje dislokacija i otočnih vatrogasnih postrojbi tijekom ljetne požarne sezone u priobalju, te koordinacija svih sudionika u pripremi i provedbi protupožarne sezone, što se regulira Programom aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku, koji svake godine donosi Vlada RH na prijedlog HVZ. Sukladno tome vatrogasci Osječko-baranjske županije sudjeluju svake godine sa četrdeset pripadnika državne intervencijske postrojbe u redovnim dislokacijama dok po zapovjedi odnosno ukazanoj potrebi mogu uputiti još stotinu vatrogasaca sa svom potrebnom opremom i vozilima na izvanrednu dislokaciju u bilo koji dio Republike Hrvatske.

Na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini propisana je izrada vatrogasnog plana, kojim se definiraju principi djelovanja vatrogasnih postrojbi. Sve javne vatrogasne postrojbe i dobrovoljna vatrogasna društva obvezno se udružuju u vatrogasne zajednice općina, gradova, područja i županija/Grada Zagreba. HVZ kao središnji državni ured za poslove vatrogastva obavlja stručne poslove u području vatrogastva i upravni i inspekcijski nadzor nad primjenom Zakona o vatrogastvu; usklađuje i provodi preventivne, operativne i promidžbene aktivnosti iz područja vatrogastva; nadležna je za izvršenje, koordiniranje, praćenje, usklađivanje i usmjeravanje svih aktivnosti vezanih uz Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku; određuje minimalne financijske standarde za obavljanje djelatnosti vatrogasnih postrojbi; nadzire program obrazovanja vatrogasaca; razvija tehničko-tehnološku opremljenost vatrogasnih postrojbi; normativno uređuje vatrogasnu djelatnost; organizira rad s vatrogasnom mladeži; organizira vatrogasne vježbe, seminare i natjecanja; ostvaruje međunarodnu suradnju iz područja vatrogastva; skrbi o vatrogasnoj baštini putem Muzeja hrvatskog vatrogastva; usklađuje organizacijske i operativne poslove vatrogasnih zajednica županija, gradova i općina, te javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava.

Slika 5. Područja odgovornosti i pokrivenost županije

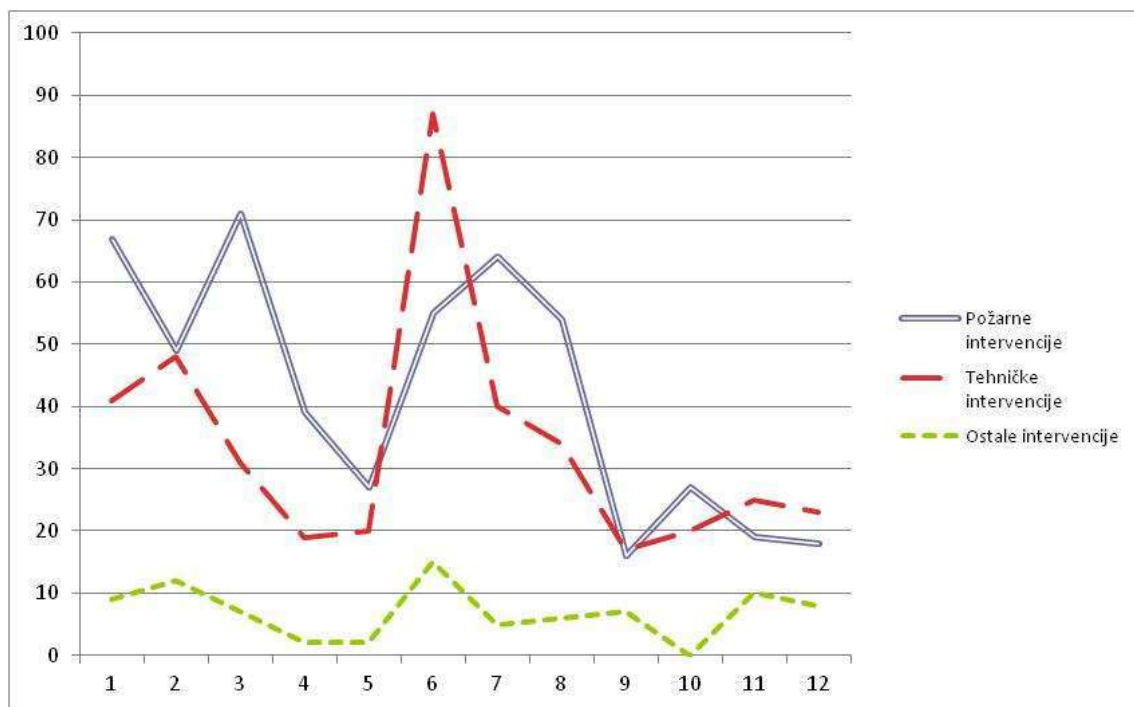
Glavni vatrogasni zapovjednik je čelnik HVZ i odgovoran je za intervjensku spremnost, opremljenost, organiziranost i osposobljenost vatrogasnih organizacija, vatrogasnih postrojbi i vatrogasaca sukladno Vatrogasnom planu Republike Hrvatske te može zapovjediti svakoj vatrogasnoj postrojbi, odnosno vatrogasnoj snazi da intervenira na izvanrednom događaju na teritoriju Republike Hrvatske i zatražiti pomoć Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Županijski vatrogasni zapovjednik je zaposlenik vatrogasne zajednice županije te predstavlja i zastupa vatrogasnu zajednicu. Županijski vatrogasni zapovjednik odgovoran je za intervjensku spremnost, organiziranost i osposobljenost vatrogastva na razini županije, a može zapovjediti svakoj vatrogasnoj postrojbi s područja županije sukladno županijskom vatrogasnom planu da intervenira na izvanrednom događaju na području županije. Osim navedenog županijski vatrogasni zapovjednik postupa u skladu s vatrogasnim planom županije, provodi stručni nadzor nad vatrogasnim organizacijama na području županije, vodi vatrogasne intervencije na području županije kada vatrogasne snage jedinice lokalne samouprave nisu u mogućnosti sanirati nastali događaj odnosno kada ocijeni da je događaj od interesa za županiju, izrađuje prijedlog Vatrogasnog plana na području županije, sukladno vatrogasnom planu predviđa vatrogasne snage i sredstva koje se stavljaju na raspolaganje glavnom vatrogasnom zapovjedniku, obavlja analizu većih vatrogasnih intervencija na području županije kao i druge stručne i operativne poslove bitne za dobru organiziranost i osposobljenost vatrogastva na području županije. Vatrogasna zajednica županije je tijelo nadležno za vatrogastvo u okviru koje djeluje županijski vatrogasni operativni centar (ŽVOC), a ustrojava se sukladno Zakonu o udrugama. Vatrogasna zajednica jedinice lokalne samouprave je tijelo nadležno za vatrogastvo, a ustrojava se sukladno Zakonu o udrugama. Javne vatrogasne postrojbe, postrojbe dobrovoljnih vatrogasnih društava, profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu, postrojba dobrovoljnog vatrogasnog društva u gospodarstvu, intervjenska vatrogasna postrojba i vatrogasna postrojba vatrogasne zajednice županije neposredno obavljaju vatrogasnu djelatnost, a u nadležnosti su lokalne samouprave. Vatrogasne organizacije sudjeluju u prevenciji nesreća i motivirane su, osposobljene i opremljene za brz i učinkovit odgovor na požare, prirodne i civilizacijske nepogode, nesreće i katastrofe, s težnjom da se moguće negativne posljedice svedu na najmanju moguću mjeru.

8. Vatrogasne intervencije i vatrogasna tehnika

Najveći dio vatrogasne tehnike predstavljaju vozila za gašenje požara. Različita vozila koriste se za različite vrste vatrogasnih intervencija, što ovisi o mjestu, vrsti i okolnostima u kojima se intervencija treba obaviti. U Osječko-baranjskoj županiji oko 1/3 vatrogasnih intervencija otpada na požare, 1/3 na tehničke i 1/3 na ostale intervencije.

Dijagram 1. Intervencija po vrstama i mjesecima u 2020. godini

Temeljni princip djelovanja vatrogasnih postrojbi temelji se i temelji na taktici što bržeg dolaska na mjesto intervencije. Stoga je djelovanje vatrogasnih postrojbi kapacitirano na gustoj mreži vatrogasnih postrojbi koje trebaju u što kraćem roku stići na mjesto intervencije, odnosno vatrogasnih snaga temeljem procjene ugroženosti i plana zaštite od požara, iako vatrogasne postrojbe djeluju na svim vrstama događaja i nesreća u kojima treba otklanjati opasnost po ljude i materijalna dobra.

U posljednje vrijeme, vatrogasci su bili prisiljeni i opremiti se za intervencije u potresima, sve većem broju i obimu prometnih nesreća, ali i klimatskim promjenama intenziviranim nepogodama kao što su poplave, odroni, suše, nevremena (oluje, ledena kiša), a što između ostalog zahtijeva sve raznolikiju i sofisticiraniju vatrogasnu tehniku i opremu.

Tablica 3. Brojno stanje vatrogasnih vozila u OBŽ

Rbr.	Vrsta vozila	Broj vozila
1.	Vozila za gašenje požara i spašavanje	158
2.	Vozila za spašavanje s visina	9
3.	Tehnička vozila i vozila za aparate i posebnu opremu	7
4.	Vozila s opremom za zaštitu od opasnih tvari	2
5.	Zapovjedna vozila	19
6.	Vozila za prijevoz vatrogasaca	83
7.	Opskrbna vozila	11
8.	Specijalna vozila	21
9.	Plovila	7
Ukupno		317

Do 1990. godine obnova vatrogasne tehnike i opreme uspješno je financirana kroz odgovarajuće fondove. Tijekom Domovinskog rata došlo je do značajne devastacije i otuđenja vatrogasne tehnike i opreme, čije se posljedice osjećaju i danas. Nakon toga Zakonom o vatrogastvu su propisana izdvajanja lokalne samouprave za redovnu djelatnost vatrogastva, što ne uključuje nabavu skupe i sofisticirane vatrogasne tehnike i opreme.

Od 2000. godine javne vatrogasne postrojbe se financiraju djelomično iz minimalnih financijskih standarda za decentralizirano financiranje redovite djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi. Obnova vatrogasne tehnike i opreme za ruralna područja pretežno se provodila kroz donacije iz inozemstva, odnosno kupnju rabljene vatrogasne tehnike i opreme iz inozemstva u ovisnosti o spremnosti i financijskim mogućnostima lokalne samouprave.

HVZ je s engleskom humanitarnom organizacijom "Operacija Florijan" od 1994. do 2002. godine organizirao distribuciju 70 rabljenih engleskih vatrogasnih vozila s opremom u sva područja Republike Hrvatske. Posebnost u okviru ovih akcija bila je u tome da su donacije usmjeravane pretežno u područja, gdje vatrogasna organizacija nije u dogledno vrijeme bila sposobna iz vlastitih sredstava nabaviti zadovoljavajuću tehniku i opremu (ratom stradala područja - Baranja i podunavlje), te je razvoju vatrogastva prvenstveno u ruralnim područjima tako dat značajan zamah. Putem Vatrogasne zajednice Baranja i engleskih predstavnika "Operacija Florijan" uspješno je organizirana nabavka 2020. godine još 17 rabljenih vatrogasnih vozila s opremom za potrebe dobrovoljnih vatrogasnih društava s područja Baranje i Đakovštine. U pitanju su bila velika navalna vozila, potrebna, ali ne i adekvatna za naše potrebe.

Ministarstvo unutarnjih poslova je od 2002. do 2009. godine provelo program nabavke 210 vatrogasnih vozila, koji je značajno podigao interventnu sposobnost javnih vatrogasnih postrojbi. Takva nova vatrogasna vozila potrebno je dobiti za sve postrojbe koje su uvrštene u Vatrogasnu mrežu bez obzira bile JVP ili DVD te ih redovno obnavljati u određenim vremenskim intervalima (svakih 15 godina).

Tablica 4. Vrste vozila i starost vozila u OBŽ

Rbr.	Vrsta vozila	Broj vozila	Prosječna starost
1.	Vozila za gašenje požara i spašavanje	158	32
2.	Vozila za spašavanje s visina	9	27
3.	Tehnička vozila i vozila za aparate i posebnu opremu	7	20
4.	Vozila s opremom za zaštitu od opasnih tvari	2	17
5.	Zapovjedna vozila	19	15
6.	Vozila za prijevoz vatrogasaca	83	13
7.	Opskrbna vozila	11	17
8.	Specijalna vozila	21	13
9.	Plovila	7	9
Ukupno		317	18

Također su preko programa robnih zaliha dane na korištenje vatrogasnim organizacijama autocisterne za prijevoz pitke vode u vremenu suše, ali koje se također koriste i za redovne vatrogasne intervencije. Preko Ministarstva unutarnjih poslova završen je u 2020. godini natječaj za nabavku 94 vatrogasnih vozila (financiranje u 85% iznosu iz EU-sredstava), koja će se u potpunosti isporučiti do kraja 2021. godine. VZ OBŽ sudjeluje sa četiri vozila koja će biti dodijeljena Dobrovoljnim vatrogasnim društvima u Dalju, Velimirovcu, Šaptinovicima i Drenju.

Ministarstvo poljoprivrede je 2019. godine nabavilo 74 kombi i pick-up vozila za vatrogasne organizacije, a u 2020. godini HVZ planira nabavku još dodatnih 130 kombi i pick-up vozila iz sredstava općekorisnih funkcija šuma. VZ OBŽ odnosno vatrogasne postrojbe dobila su pet pick-up

vozila a u 2021. godini stiže i jedanaest kombi vozila za prijevoz vatrogasaca. Sva vozila se dodjeljuju vatrogasnim postrojbama sukladno propisanim kriterijima o raspodjeli po prioritetima. Nažalost broj nabavljenih vozila značajno je manji od potreba na našem području i bilo bi vrlo korisno kada bi se u sustav nabave uključila i lokalna uprava i samouprava te sudjelovala i vlastitim financijskim sredstvima u nabavci potrebnih novih vatrogasnih vozila i tako obnovila zastario vozni park.

Broj vatrogasnih intervencija na požarima od 1990. godine jasno ukazuje na neprekidan rast, čak eksponencijalan, u području požara na otvorenom, dok je broj vatrogasnih intervencija na strukturnim požarima konstantan. Vatrogasne intervencije se velikim dijelom obavljaju na raznim vrstama nepogoda i nesreća (spašavanje u prometu, požari prijevoznih sredstava, opasne tvari, osiguranje mjesta nesreće, različite vrste onečišćenja...), ali i rijetke događaje koji mogu značajno utjecati na ukupni gospodarski i društveni život (potresi, zaraze...). Stoga je potrebno povećati opremljenost vatrogasnih postrojbi gdje vatrogasne postrojbe ne raspolažu adekvatnom spasilačkom opremom (teške dizalice, specijalni alati, specijalna plovila - čamci i plutajuća oprema), te opremom za detekciju i zaštitu od posebnih ugroza.

Osječko-baranjska županija svake godine putem natječaja sufinancira nabavku potrebne opreme vatrogasnim postrojbama u suradnji s VZ OBŽ koja također sustavno izdvaja značajan dio vlastitih sredstava za kupovinu vatrogasne sofisticirane opreme potrebne vatrogasnim postrojbama radi uspješnog vođenja i obavljanja vatrogasnih intervencija. Unatoč svim naporima došlo je do zastarijevanja vatrogasnog voznog parka, tako da su vatrogasna vozila dosegla kod javnih vatrogasnih postrojbi prosječnu starost od 17 godina, a kod dobrovoljnih vatrogasnih društava 23 godine, s tim da je preko 30% vatrogasnih vozila starije od 30 godina.

Tablica 5. Pregled ukupnog broja događaja po vrstama - odnos 2019/2020. godine

Rbr.	Vrsta intervencije	Broj događaja 2019. godine	Broj događaja 2020. godine
1.	Požarna intervencija	645	526
2.	Tehničke intervencije	390	736
3.	Ostale intervencije	26	22
4.	Druge operativne aktivnosti	358	1.133
UKUPNO		1.419	2.417

Vatrogasci interveniraju i u drugim slučajevima kao što su poremećaji u vodoopskrbnom sustavu. Potrebno je ojačati kurativne sposobnosti vatrogasnih organizacija (nabavka auto-cisterni za prijevoz vode, prijevozne kuhinje, specijalna vozila za tehničke intervencije), te poticati preventivne mjere, uzimajući u obzir standardne planske dokumente, znanstvene i stručne analize, te kratko, srednje i dugoročna previđanja hidrometeoroloških prilika (između ostaloga, koja se trebaju uvezati u jedinstveni informacijski sustav HVZ).

9. Obrazovanje u sustavu vatrogastva

Sve sofisticiranije tehničko i tehnološko okruženje postavlja sve veće zahtjeve u vezi s obrazovanjem vatrogasaca te razmjenom informacija. Obrazovanje je izraženo kroz visoko i srednjoškolsko obrazovanje iz područja sigurnosti, zaštite od požara i vatrogastva, prekvalifikacije za vatrogasna zvanja, vatrogasna osposobljavanja za vatrogasna zvanja u dobrovoljnom vatrogastvu, formalno i neformalno usavršavanje vatrogasaca namijenjeno vatrogascima, vatrogasnim zapovjednicima i vatrogasnim dužnosnicima u svrhu prenošenja teoretskih i praktičnih znanja i vještina, a s krajnjim ciljem unapređenja vatrogasne struke.

Visokoškolsko obrazovanje rukovodni vatrogasni kadar (zapovjednici i vatrogasni dužnosnici) ostvarivao je preko privatnih veleučilišta, i to Visoke škole za sigurnost - obrazovanje za inženjera/inženjerku sigurnosti, smjer zaštite od požara, i Veleučilišta Velika Gorica - obrazovanje za inženjera/inženjerku upravljanja u kriznim uvjetima.

HVZ je provodio školovanje profesionalnih vatrogasaca u Rijeci, Splitu i Zagrebu putem Vatrogasne škole - javne ustanove te je nadzirao i sufinancirao provedbu osposobljavanja dobrovoljnih vatrogasaca i usavršavanja profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasaca. Godišnje se u Republici Hrvatskoj osposobi oko 100 vatrogasaca za zvanje profesionalnog vatrogasca, oko 6.000 vatrogasaca za vatrogasna dobrovoljna zvanja, oko 2.000 vatrogasaca za specijalnosti i provede specijalističke obuke za oko 1.500 vatrogasaca, te se educira oko 1.400 pripadnika vatrogasne mladeži u Centru za obuku vatrogasne mladeži u Fažani.

Tablica 6. Provedba programa osposobljavanja i usavršavanja vatrogasaca Osječko-baranjske županije u 2020. godini

Rbr.	Naziv programa	Broj polaznika
1.	Vatrogasna mladež	50
2.	Vatrogasac	101
3.	Vatrogasac 1 klase	58
4.	Dočasnik	83
5.	Dočasnik 1 klase	8
6.	Vezist	35
UKUPNO		335

Vatrogasne zajednice provodile su osposobljavanje i usavršavanje vatrogasaca i vatrogasne mladeži po planu usklađenom s HVZ-om. U Centru za obuku vatrogasne mladeži u Fažani nije se provodilo formalno obrazovanje, nego samo segmenti programa za zvanje vatrogasne mladeži.

Vlada RH dodijelila je HVZ bivšu vojarnu u Stubičkoj Slatini (16,5 ha). Za tu lokaciju je izrađena projektna dokumentacija za upravnu zgradu budućeg vatrogasnog vježbališta. Međutim, kako je Državna uprava za zaštitu i spašavanje više godina nagovještavala izgradnju vježbališta civilne zaštite za sve spasilačke službe putem EU-sredstava na drugoj lokaciji, u Stubičkoj Slatini je održavan samo manji dio infrastrukture, koji je u dogovoru s HVZ koristila samo Vatrogasna zajednica županije Krapinsko-zagorske, uz poslove održavanja od strane Dobrovoljnog vatrogasnog društva Stubička Slatina. HVZ ima na raspolaganju nacionalno vatrogasno operativno središte u Divuljama i 4 logistička centra u priobalju, koji se koriste i za obrazovanje vatrogasaca. Također je Hrvatskoj vatrogasnoj zajednici na 50 godina dodijeljena lokacija za potrebe nacionalnog Centra za edukaciju vatrogasne mladeži u Fažani.

Vatrogasna zajednica županije Primorsko-goranske ustrojila je bez značajnih EU-sredstava te uz pomoć regionalne samouprave (ulaganje od oko 6,7 milijuna kuna) vatrogasno vježbalište u Šapjanama. Vježbalište ima vrlo modernu infrastrukturu i već sada zadovoljava visoke standarde za obrazovanje vatrogasaca. Ipak, nedostaju određeni elementi vježbališta kao i nastavna pomagala i vatrogasna tehnika.

Splitsko-dalmatinskoj županiji odobrena su EU-sredstva prekogranične suradnje s Italijom za izgradnju vatrogasnog vježbališta u Vučevici, koje treba biti završeno do 2023. godine.

VZ OBŽ samostalno je ustrojila i vlastitim sredstvima opremila vatrogasno vježbalište u Našicama koje je trenutno specijalizirano samo za neke vrste obrazovanja (usavršavanja).

Slika 6. Poligon za uvježbavanje vatrogasaca za rad sa uređajima za disanje u Našicama

Za provedbu obrazovanja VZ OBŽ raspolaže nastavnim kapacitetima na više lokacija, koji nisu uvijek prikladni za mnoge vidove obrazovanja vatrogasaca, uvježbavanja i specijalističke edukacije potrebne za usavršavanje vatrogasnih kadrova, sa nedovoljno tehničkih sredstava i nastavnih pomagala, a koja su zastarjela i treba ih obnoviti.

Zato VZ OBŽ poduzima korake kako bi stupila u posjed nekretnine (npr. lokacija INE u naselju Brijest) ili neke druge odgovarajuće nekretnine na lokaciji koja će omogućiti formiranje jedinstvenog učilišta/vježbališta za obuku svih vidova specijalističke naobrazbe na jednom mjestu kao i osnivanjem područnog odjeljenja Državne vatrogasne škole na istoj lokaciji, a u kojoj će se provoditi formalno obrazovanje za profesionalne vatrogasce te će svi budući polaznici vatrogasne škole koji su do sada morali ići na školovanje za profesionalne vatrogasce u Zagrebu, u Rijeci ili Splitu moći pohađati vatrogasnu školu u Osijeku.

Slika 7. Poligon požarna kuća i simulator plamenih udara u izgradnji u Našicama

10. Vatrogasni domovi i vatrogasna spremišta

Specifičnost vatrogasnog sustava u Osječko-baranjskoj županiji je angažman velikog broja dobrovoljnih vatrogasaca, koji omogućuju gustu mrežu vatrogasnih postrojbi, a optimalno razmješteni i svrhovito izgrađeni i opremljeni vatrogasni domovi i spremišta preduvjet za uspješnu vatrogasnu intervenciju. Od osnivanja prvih dobrovoljnih vatrogasnih društava izgrađivani su i objekti za smještaj vatrogasne tehnike i opreme, te za pripremu vatrogasaca na odlazak na vatrogasnu intervenciju, te za poslove vezane uz povratak vatrogasaca s istih. Vatrogasni domovi i spremišta pretežno su građeni u središtima naselja i gradova sukladno uvjetima koji su tada vladali.

Vatrogasni domovi su bili mjesta gdje se lokalno stanovništvo moglo angažirati u rješavanju niza komunalnih problema, ali gdje se održavaju i sastanci raznih udruga, javni skupovi i sl. što je vuklo korijene još iz doba kada su vatrogasci bili jedini promotori svekolike aktivnosti u svojim naseljima. Osnivanje profesionalnih vatrogasnih postrojbi je također većim dijelom teklo tako da su preuzete nekretnine i pokretnine od postojećih dobrovoljnih vatrogasnih društava. Također se u gradnji vatrogasnih domova i spremišta u najvećoj mjeri nisu poštivali vatrogasni minimalni postojeći standardi koji bi optimizirali i propisali minimalne sadržaje i funkcionalnosti istih. Većina vatrogasnih domova naših dobrovoljnih vatrogasnih društava konceptijski su zastarjeli, ili im lokacija ne dozvoljava pokrivanje cijelog područja odgovornosti. Istina, u zadnje vrijeme je napravljeno i nekoliko sasvim novih domova s potrebnim garažama za smještaj vozila pa se situacija i po tom pitanju popravlja (DVD Marijanci, Črnkovci, Jagodnjak, Podgorač), a trenutno je u gradnji ili adaptaciji niz vatrogasnih domova, koji su se uspješno kandidirali na mjeru 7.41. ("Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu"). Međutim, ova mjera obuhvaća samo ruralna područja (naselja s manje od 5.000 stanovnika), dok za gradove postoji niz projekata, za koje nisu pronađeni odgovarajući izvori financiranja. U tom pogledu niz vatrogasnih domova i spremišta zahtijeva adaptaciju ili potpuno novu izgradnju sukladno širenju gradova i naselja. Novim potrebama prilagođeni, funkcionalni i dobro razmješteni vatrogasni domovi i vatrogasna spremišta jedna su od osnovnih pretpostavki za uspješno provođenje djelatnosti vatrogasne postrojbe.

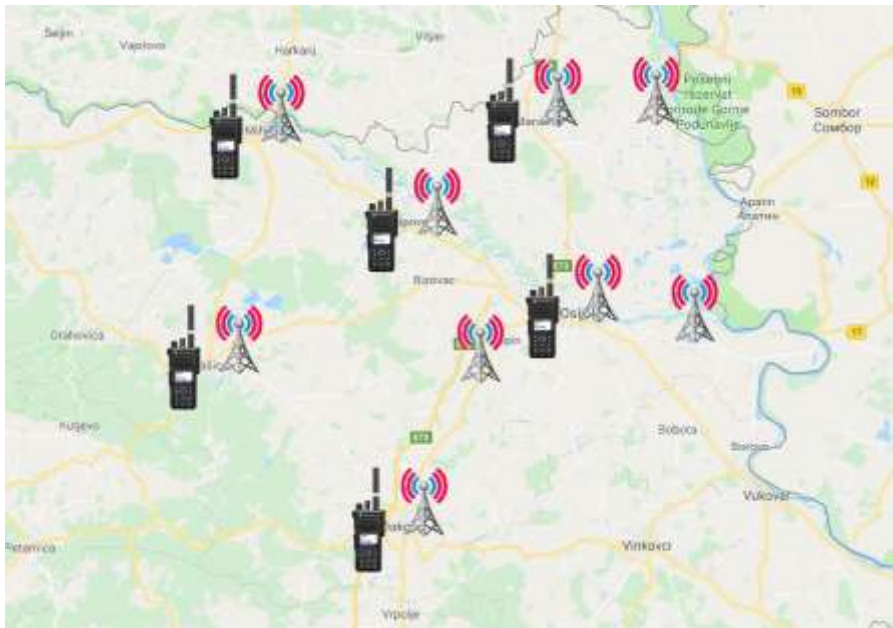
11. Informacijsko-komunikacijskih tehnologija

Postizanje očekivane uspješnosti vatrogasne službe, u operativnom smislu, nemoguće je u suvremenim uvjetima bez primjene informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Vatrogasne organizacije su od sustava bivše države naslijedile analogni sustav veza (6 simpleksnih i 3 semidupleksne frekvencije), a repetitorski sustav je prvo održavalo Ministarstvo unutarnjih poslova, a nakon toga taj posao je trebala nastaviti Državna uprava za zaštitu i spašavanje. Dobar i siguran sustav radio komunikacije od presudnog je značaja za usklađeno djelovanje svih sudionika intervencije na požarištu. Jačanjem digitalnih tehnologija većina vatrogasnih zajednica županija instalira dodatno vlastite repetitore i koristi dodatno digitalni sustav veza.

VZ OBŽ donosi 2014. godine odluku izgraditi vlastiti sustav veza u vatrogastvu MOTOrbo. Postavljanjem novih digitalnih i uvezivanjem postojećih repetitora te kupovinom stabilnih i mobilnih radiouređaja izgrađen je sustav radio-komunikacijske mreže u koju su uložena velika financijska sredstva i velika količina volonterskog rada te je jedinstven u Republici Hrvatskoj. Organiziranjem pokaznih vježbi, provedbom obuke korisnika sustava i prezentacijama upoznali smo i prenijeli iskustva drugim operativnim snagama te je ovaj sustav prepoznat kao odlično sredstvo komunikacije i koordinacije svih operativnih snaga i veliko unapređenje sustava veza i to ne samo na području Osječko-baranjske županije nego cijele države.

Krajnji je cilj u što većoj mjeri automatizirati procese u vatrogastvu, omogućiti standardizirano djelovanje svih vatrogasnih organizacija u jedinstvenom sustavu veza, te pridonese učinkovitijem djelovanju i rukovođenju vatrogasaca na svim razinama i planiranju na osnovu egzaktnih parametara.

Slika 8. Sustav repetitora VZ OBŽ

12. Vatrogasni operativni centar VZ OBŽ

Preduvjet za uspješnu implementaciju informacijsko-komunikacijske tehnologije je standardiziranost računalnih aplikacija (npr.: VATROnet, UVI), računalne opreme, sustava veza (npr. MOTOrbo) i razrađenih postupaka u svim vatrogasnim organizacijama na području cijele Republike Hrvatske. HVZ trenutno koristi 15 informacijskih aplikacija, od kojih su neke sastavni dio sustava "Upravljanje vatrogasnim intervencijama", odnosno se koriste za redovno poslovanje HVZ-a.

Županijski vatrogasni operativni centar VZ OBŽ (u daljnjem tekstu: ŽVOC) za primanje dojava o vatrogasnim intervencijama smješten je u MUP RH Centar 112 Osijek temeljem Ugovora o međusobnoj suradnji i Sporazuma o korištenju sustava UVI - upravljanje vatrogasnim intervencijama, između MUP RH i HVZ te se za hitne intervencije koristi telefonski broj 112 i sustav komunikacije u vatrogastvu. Od potpisivanja Sporazuma u veljači 2018. godine pa do implementacije sustava u siječnju 2019. godine VZ OBŽ uz podršku HVZ izvršila je edukacije svih administratora i operatera u sustavu UVI, kako vatrogasaca tako i radnika Centra 112, kupila i opremila Centar 112 svom potrebnom komunikacijskom i računalnom opremom za rad sustava UVI, osigurala podršku u radu informacijskog sustava, definirala radne procese i integrirala sve ostale potrebne računalne aplikacije za obavljanje svih poslova i zadaća kod obavljanja vatrogasne djelatnosti.

Osim uzbunjivanja i prosljeđivanja informacije o mjestu vatrogasne intervencije ŽVOC treba biti operativno, komunikacijsko i koordinacijsko tijelo vatrogasnog zapovjedništva županije u kojem se primaju dojave o vatrogasnim intervencijama, vrši uzbunjivanje vatrogasnih postrojbi, vode vatrogasne intervencije, pruža pomoć u tehnici i ljudstvu, obavljaju pripreme za vatrogasne intervencije na području županije te izvješćuje nadležne službe i zapovjednike u realnom vremenu.

Slika 9. Suvremeni vatrogasni operativni centar

ŽVOC sukladno zakonskim odredbama za primanje dojava o vatrogasnim intervencijama mora koristiti broj za hitne intervencije 193 te sustav komunikacije u vatrogastvu, a sva telefonska i druga komunikacija koja se obavlja u sklopu centra mora se snimati i pohranjivati na razdoblje ne kraće od 48 sati. Osim navedenoga, ŽVOC VZ OBŽ mora obavljati i poslove kao što su ustrojavanje i vođenje evidenciju o stanju, opremljenosti i osposobljenosti vatrogasnih postrojbi na području županije, ustrojavanje i vođenje evidencija te statistiku o obavljenim intervencijama na području županije, obavlja operativnu komunikaciju između vatrogasnih operativnih centara vezano za obavljanje vatrogasne djelatnosti i angažiranje vatrogasnih organizacija, vatrogasnih postrojbi i vatrogasaca, obavlja komunikaciju između zemaljskih vatrogasnih snaga, organizacija, postrojbi, vatrogasaca i zračnih snaga na vatrogasnoj intervenciji te druge poslove u vezi s vatrogasnim intervencijama, svakodnevno izmjenjuje podatke s drugim vatrogasnim operativnim centrima.

Nadogradnjom Sustava UVI koji je alat za sve navedene operativne aktivnosti i službena izvještavanja te analitičku obradu, distribuciju i pohranu svih podataka vezanih uz vatrogasne intervencije na cijelom području Republike Hrvatske, a koji crpi podatke iz Središnje baze podataka - VATRONet, koristi se GIS sustavom za praćenje vozila i vatrogasaca, Sustavom za uzbunjivanje, te Interaktivnom bazom opasnih tvari pokazalo se da kapaciteti Centra 112 nisu dovoljni za obavljanje svih zahtjeva kroz smanjenje brzine prihvata i prosljeđivanja podataka za uspješnu provedbu vatrogasne intervencije sa 1 minute na 5 minuta što je izuzetno opasno i neprihvatljivo sa stajališta žurnosti aktivacije vatrogasnih postrojba.

Predstoji nam izgradnja i opremanje novog ŽVOC-a koji će zadovoljiti sve navedene zahtjeve brze i učinkovite vatrogasne intervencije.

13. Aktivnosti na unapređenju sustava vatrogastva Osječko-baranjske županije

Kako bi se postigle dugoročno učinkovite mjere kojima se ostvaruje razvoj vatrogastva Osječko-baranjske županije svakako je potrebno jačanje operativne sposobnosti i efikasnosti cijelog sustava u svim postrojbama sukladno Vatrogasnom planu. Efikasnost cjelokupnog sustava vatrogastva postići će se ravnomjernim razvojem na području cijele VZ OBŽ, jačanjem sposobnosti i kapaciteta kroz ulaganja u vatrogasnu infrastrukturu, tehniku i opremu.

Jačanje interventne sposobnosti vatrogasnih postrojbi postići će se kroz obnovu vatrogasnog voznog parka i skupne i osobne vatrogasne zaštitne opreme, kroz nabavu novih specijalnih vozila za požare raslinja te nabavku specijalne vatrogasne opreme za požare otvorenih prostora, za poplave i potrese. Smanjenje vremena dolaska na mjesto intervencije postići će se kroz izgradnju, obnovu i funkcionalno poboljšanje potporne vatrogasne infrastrukture odnosno izgradnju vatrogasnih domova, vatrogasnih spremišta i vatrogasnih operativnih centara te uporabom sustava nadzora vezivanjem na vatrodojavne centrale kritične infrastrukture.

Unapređenje sposobnosti vatrogasnih snaga provesti će se kroz ustrojavanje, izgradnju i opremanje vatrogasnih vježbališta i logističkih vatrogasnih centara - državnih i regionalnih. Razvojni potencijal u svakom slučaju je i razvoj Centara za obuku vatrogasnih postrojbi u Osječko-baranjskoj županiji te osnivanje područnog odjeljenja Državne vatrogasne škole u Osijeku kao i korištenje suvremenih tehničkih i nastavnih pomagala za obrazovanje vatrogasaca na lokalnoj i regionalnoj razini, razvoj novih tehnologija u sustavu obrazovanja: e-learning, simulatori za edukaciju za različite vrste vatrogasnih intervencija i sl.

Oснаživanjem i daljnjim razvojem telekomunikacijske infrastrukture vatrogasnog sustava, nabava radijskih postaja i tele-komunikacijske opreme za vatrogasne organizacije i ustrojavanje jedinstvenog sustav veza te uspostavljanje učinkovitog sustava upravljanja vatrogasnim intervencijama nabavom računalne opreme, osigurati će se učinkovit odgovor na sve zahtjevnije i opasnije vatrogasne intervencije te informatičko-logističku podršku zapovjednicima na terenu.

Izrada procjena rizika i planova na svim razinama, razvoj jedinstvene informatičko-komunikacijske infrastrukture, uspostavljanje učinkovitog sustava upravljanja vatrogasnim intervencijama i osiguravanje učinkovitog odgovora kroz povećanje informiranosti i podizanje svijesti građana o potencijalnim rizicima svakako će doprinijeti i boljoj zaštiti i otpornosti kao odgovor na pandemije, klimatske promjene i sve veće i raznolikije prijetnje uzrokovane tehničko-tehnološkim razvojem. Vatrogastvo uz policiju i oružane snage predstavlja temeljni stup opće i nacionalne sigurnosti i ubraja se u temeljne operativne snage u sustavu civilne zaštite. Koncept sigurnosti nezamisliv je bez dobro ustrojenih, motiviranih, opremljenih i osposobljenih vatrogasaca koji kroz gustu mrežu vatrogasnih postrojbi osiguravaju ujednačenu vatrozaštitu na cijelom području županije Osječko-baranjske.

VZ OBŽ kroz djelovanje vatrogasnih postrojbi javnih i dobrovoljnih, u cilju smanjenja broja poginulih i stradalih osoba, smanjenja šteta nastalih u požarima, opasnim situacijama, velikim prirodnim i tehničko-tehnološkim nesrećama i katastrofama, uz poticanje odgovornog ponašanja stanovništva u svrhu smanjenja prouzročenih nepogoda ljudskim djelovanjem, poduzima i usklađuje mjere sprječavanja ljudskih stradanja i materijalne štete uz ravnomjerno podizanje razine zaštite i sigurnosti ljudi i imovine na području cijele Županije. Cilj je omogućiti društveni napredak i gospodarski razvoj kroz očuvanje sigurnosti stanovništva, materijalnih dobara te prilagodbu vatrogasne sigurnosne arhitekture novim sigurnosnim izazovima iznalaženjem učinkovitih i inovativnih mjera odgovora, te usklađenim i racionalnim korištenjem svih raspoloživih resursa.

Kako će se novi Zakon o vatrogastvu odraziti na situaciju u vatrogastvu tek moramo vidjeti ali krajnji cilj očuvanja sigurnosti stanovništva i materijalnih dobara nikada nije upitan.

ŽUPANIJSKI VATROGASNI ZAPOVJEDNIK

Zdravko Cvenić, dipl.inž.

**b) IZVJEŠĆE O STANJU ZAŠTITE OD POŽARA NA
PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
ZA 2020. GODINI**

UVOD

Zaštita od požara uređena je Zakonom o zaštiti od požara ("Narodne novine" broj 92/10.) i predstavlja sustav koji se sastoji od planiranja, propisivanja i provođenja kao i financiranja mjera zaštite od požara te ustrojavanja subjekata koji provode zaštitu od požara. Subjekti su osim fizičkih i pravnih osoba propisanih ovim zakonom, i pravne osobe i udruge koje obavljaju vatrogasnu djelatnost te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Županija donosi plan zaštite od požara za svoje područje na temelju procjene ugroženosti od požara, po prethodno pribavljenom mišljenju nadležne policijske uprave i vatrogasne zajednice. Procjena ugroženosti i plan zaštite od požara županije temelje se na procjenama ugroženosti i planovima zaštite od požara gradova i općina na području županije. Planom zaštite od požara općine i gradovi definiraju subjekte odgovorne za provođenje vatrogasne djelatnosti.

Sukladno članku 13. stavak 8. Zakona o zaštiti od požara, predstavničko tijelo županije jednom godišnje razmatra izvješće o stanju zaštite od požara na svom području i stanju provedbe godišnjeg provedbenog plana unaprjeđenja zaštite od požara županije. Izvješće o stanju zaštite od požara za 2019. godinu prihvaćeno je na 34. sjednici 26. studenoga 2020. godine ("Županijski glasnik" broj 13/20.).

Vatrogasna djelatnost uređena je Zakonom o vatrogastvu ("Narodne novine" broj 25/19.). Ovim Zakonom je određen između ostalog i način rada vatrogasnih organizacija: vatrogasnih zajednica, javnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi kao i vatrogasnih postrojbi u gospodarstvu. Pravilnikom o međusobnim odnosima vatrogasnih postrojbi u vatrogasnim intervencijama ("Narodne novine" broj 65/94.) vatrogasna intervencija definirana je kao djelovanje vatrogasne postrojbe na gašenju požara kao i druga djelovanja vatrogasne postrojbe u slučaju eksplozije, prometnih i drugih nesreća, djelatnosti prilikom elementarnih nepogoda, te pri postupcima spašavanja iz visokih objekata i drugih sličnih intervencija spašavanja ljudi i materijalnih dobara. Nadalje, Pravilnikom o osnovama organiziranosti vatrogasnih postrojbi na teritoriju Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 61/94.) definirane su osnove organiziranosti, obučenosti i opremljenosti vatrogasnih postrojbi, razmještaj i način uzbunjivanja.

1. ORGANIZACIJA VATROGASTVA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

1.1. Organizacijska struktura

Hrvatska vatrogasna zajednica kao krovna vatrogasna organizacija objedinjava sve vatrogasne organizacije i postrojbe na području Hrvatske. Hrvatska vatrogasna zajednica okuplja 1800 dobrovoljnih vatrogasnih društava i 76 javnih vatrogasnih postrojbi koji su udruženi u 200 vatrogasnih zajednica općina, područja i gradova te 20 vatrogasnih zajednica županija i Vatrogasnu zajednicu Grada Zagreba.

U Osječko-baranjskoj županiji u skladu sa Zakonom o vatrogastvu djeluju:

- 1) Županijska vatrogasna zajednica
- 2) Vatrogasne zajednice (gradova, općina i područja)
- 3) Javne vatrogasne postrojbe
- 4) Dobrovoljna vatrogasna društva
- 5) Vatrogasne postrojbe u gospodarstvu (profesionalne i dobrovoljne)

Po broju vatrogasnih postrojbi Vatrogasna zajednica Osječko-baranjske županije (dalje: VZOBŽ) treća je županijska vatrogasna zajednica u Republici Hrvatskoj (iza Zagrebačke i Bjelovarsko-bilogorske županije). Na području županije djeluje: 143 dobrovoljna vatrogasna društva, 5 dobrovoljnih vatrogasnih društava u gospodarstvu, jedna profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu i četiri javne vatrogasne postrojbe (Osijek, Našice, Čepin i Beli Manastir), sve udružene u 16 vatrogasnih zajednica gradova, općina i područja, a iste su osnivači županijske vatrogasne zajednice. Ukupno ima 2.965 operativnih vatrogasaca (stanje 31.12.2020.). U Osječko-baranjskoj županiji sve općine imaju osnovane vatrogasne postrojbe.

Tablica 1. Broj vatrogasnih postrojbi u OBŽ prema vrstama

VATROGASNE POSTROJBE U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI	BROJ
Javne vatrogasne postrojbe	4
Dobrovoljna vatrogasna društva	143
Vatrogasna društva u gospodarstvu	6
UKUPNO	153

Sukladno Zakonu o vatrogastvu u Vatrogasnu zajednicu Osječko-baranjske županije udruženo je 16 područnih, gradskih i općinskih vatrogasnih zajednica:

- 1) Vatrogasna zajednica Baranja - za područje Grada Belog Manastira i općina Darda, Draž, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Petlovac, Popovac
- 2) Vatrogasna zajednica općine Bilje - za područje Općine Bilje
- 3) Vatrogasna zajednica Donji Miholjac - za područje Grada Donji Miholjac i Općinu P. Moslavina
- 4) Vatrogasna zajednica Đakovštine - za Općinu Viškovci
- 5) Vatrogasna zajednica grada Belišće - za područje Grada Belišća
- 6) Vatrogasna zajednica grada Đakovo - za Grad Đakovo i Općinu Strizivojna
- 7) Vatrogasna zajednica Grada Valpovo i Općine Petrijevci - za Grad Valpovo i Općinu Petrijevci
- 8) Vatrogasna zajednica Našice - za područje Grada Našica i općina Donja Motičina, Feričanci, Koška, Podgorač
- 9) Vatrogasna zajednica općina Đakovštine - za općine Punitovci, Drenje, Gorjani, Levanjska Varoš, Satnica Đakovačka, Trnava
- 10) Vatrogasna zajednica Općine Bizovac - za područje Općine Bizovac
- 11) Vatrogasna zajednica Općine Đurđenovac - za područje Općine Đurđenovac
- 12) Vatrogasna zajednica Općine Magadenovac - za područje Općine Magadenovac
- 13) Vatrogasna zajednica Općine Marijanci - za područje Općine Marijanci
- 14) Vatrogasna zajednica Općine Semeljci - za područje Općine Semeljci
- 15) Vatrogasna zajednica Općine Viljevo - za područje Općine Viljevo
- 16) Vatrogasna zajednica Osijek - za područje Grada Osijeka i općina Antunovac, Čepin, Erdut, Ernestinovo, Šodolovci, Vladislavci, Vuka

Osnove organiziranosti vatrogasnih postrojbi na području Osječko-baranjske županije određene su sljedećim čimbenicima:

- procjenom ugroženosti,
- brojem vatrogasaca i tehničkom opremljenosti vatrogasne postrojbe,
- obučenosti i pripravnosti vatrogasne postrojbe,
- razmještajem vatrogasnih postrojbi,
- organizacijskim mjerama za pravodobno uzbunjivanje i usklađeno djelovanje vatrogasnih postrojbi te organizacijom dežurstava.

1.2. Procjena ugroženosti i planovi zaštite od požara

Planom zaštite od požara za područje Osječko-baranjske županije, a na temelju Procjene ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije uz mjere za sprečavanje nastanka i širenja požara

(preventivne mjere), određuju se i mjere za učinkovito gašenje nastalog požara ili sprečavanje drugog opasnog događaja, utvrđivanjem vatrogasnih postrojbi koje će djelovati u pravnim osobama, gradovima, općinama i županiji. Skupština OBŽ donijela je na 22. sjednici 18. srpnja 2019. godine Plan zaštite od požara i na području Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 17/18).

Sve općine i gradovi imaju izrađene procjene ugroženosti od požara. Procjenama i planovima utvrđene su i središnje vatrogasne postrojbe. Županija, gradovi i općine usklađuju planove zaštite od požara te procjene ugroženosti od požara s novonastalim uvjetima. Tijekom 2020. godine održavani su kontakti s jedinicama lokalne samouprave vezano za provođenje mjera zaštite od požara tijekom žetvene sezone ali i vezano za ustrojavanje djelotvornog sustava uzbunjivanja vatrogasnih postrojbi te revizije Procjene ugroženosti i Plana zaštite od požara za pojedine općine. Sukladno članku 13. Zakona o zaštiti od požara ("Narodne novine" broj 92/10.) vatrogasna zajednica daje prethodno mišljenje na dio procjene ugroženosti od požara za svoje područje koji se odnosi na organizaciju vatrogasne djelatnosti. Prethodno mišljenje u 2020. godini dano je za plan zaštite od požara za grad Donji Miholjac.

1.3. Broj vatrogasaca i tehnička opremljenost

Planovima zaštite od požara utvrđuje se najmanji broj operativnih vatrogasaca: za središnje dobrovoljne vatrogasne postrojbe u pravilu 20 operativnih vatrogasaca a za ostale postrojbe najmanje 10 vatrogasaca. Pravilnikom o tehničkim zahtjevima za zaštitnu i drugu osobnu opremu koju pripadnici vatrogasnih postrojbi koriste prilikom vatrogasne intervencije ("Narodne novine" broj 31/11.) određuje se zaštitna i druga osobna oprema koju pripadnici vatrogasnih postrojbi koriste prilikom vatrogasnih intervencija, tehnički zahtjevi za zaštitnu i drugu osobnu opremu te namjena zaštitne i druge osobne opreme pripadnika vatrogasnih postrojbi.

Tablica 2. Broj i vrsta postrojbi na području OBŽ s potrebnim brojem operativnih vatrogasaca

Opis	Broj vatrogasnih postrojbi	Potrebna broj operativnih vatrogasaca	Broj operativnih vatrogasaca, stanje 31.12.2020.
Javne vatrogasne postrojbe (JVP)	4	145	135
Središnji DVD - i	44	900	1.401
Ostale vatrogasne postrojbe	99	990	1.429
Ukupno	147	2.035	2.965

Iz navedenoga se vidi da je na području Osječko-baranjske županije planskim dokumentima utvrđeno minimalno 2.035 operativna vatrogasaca (profesionalna i dobrovoljna) koji čine obvezni dio operativne vatrogasne postrojbe, a za koje je potrebno osigurati odgovarajuću razinu osposobljenosti i fizičke spremnosti kao i osobnu zaštitnu opremu za gašenje požara. S druge strane, ukupno je evidentirano 2.965 operativnih vatrogasaca u DVD-ima i JVP koji udovoljavaju zakonskim uvjetima, što je znatno više od minimalnog broja operativnih vatrogasaca.

Tablica 3. Osposobljenost za vatrogasna zvanja operativnih vatrogasaca u DVD-ima

Vatrogasac	Vatrogasac I. klase	Vatrogasni dočasnik	Vatrogasni dočasnik I. klase	Vatrogasni časnik	Vatrogasni časnik I. klase	Viši vatrogasni časnik	Viši vatrogasni časnik I. klase
1.053	839	268	309	204	134	19	4

Sukladno članku 19. i 26. Zakona o vatrogastvu županijski vatrogasni zapovjednik te zapovjednici vatrogasnih zajednica provodili su, u okolnostima epidemioloških ograničenja, stručni nadzor nad vatrogasnim organizacijama na području županije. Provedbom nadzora utvrđeno je da vatrogasne postrojbe na području Osječko-baranjske županije posjeduju nužnu opremu za vatrogasnu djelatnost. Evidentna je zastarjelosti voznog parka te su uočeni i loši prostorni uvjeti u manjim sredinama.

Neopremljenosti osobnom zaštitnom opremom poglavito je izražena u kategoriji ostalih vatrogasnih društava koja djeluju u seoskim naseljima. U 2020. godini nakon provedenog javnog poziva za sufinanciranje opremanja dobrovoljnih vatrogasnih društava iz sredstava Proračuna Osječko-baranjske županije dodijeljeno je 200.000 kuna za nabavku nužne opreme za 65 dobrovoljnih vatrogasnih društava.

Minimum opreme za središnje postrojbe je određen planskim dokumentima, a za ostale vatrogasne postrojbe koje djeluju u pretežito seoskim naseljima i koje nisu planom zaštite od požara određene kao središnje utvrđeno je Pravilnikom o minimumu opreme i sredstava za rad određenih vatrogasnih postrojbi dobrovoljnih vatrogasnih društava ("Narodne novine" broj 91/02.). Ove postrojbe moraju posjedovati najmanje vatrogasno vozilo s ugrađenom pumpom ili traktorsku cisternu ili prijenosnu motornu vatrogasnu pumpu. U tablici 4. dan je prikaz broja vatrogasnih vozila s kojim raspolažu vatrogasne postrojbe:

Tablica 4. Broj vozila prema vrstama u OBŽ

Rbr.	Vrsta vozila	Broj vozila
1.	Vozila za gašenje požara i spašavanje	158
2.	Vozila za spašavanje s visina	9
3.	Tehnička vozila i vozila za aparate i posebnu opremu	7
4.	Vozila s opremom za zaštitu od opasnih tvari	2
5.	Zapovjedna vozila	19
6.	Vozila za prijevoz vatrogasaca	83
7.	Opskrbna vozila	11
8.	Specijalna vozila	21
9.	Plovila	7
Ukupno		317

S Ministarstvom unutarnjih poslova potpisan je sporazum o nabavci 4 vatrogasna vozila za dobrovoljna vatrogasna društva u Osječko-baranjskoj županije u sklopu projekta "Modernizacija vozila vatrogasnih postrojbi RH" financiranog iz Europskog strukturnog i investicijskog fonda/ Operativni program konkurentnost i kohezija.

Od 141 evidentirana vatrogasna spremišta na području Osječko-baranjske županije koja zadovoljavaju osnovne uvjete, 124 ih ima grijanje u zimskom razdoblju. Preostalih 17 vatrogasnih spremišta nemaju grijanje u zimskom razdoblju, što može produžiti vrijeme izlaska na intervenciju, budući da se vatrogasna vozila u takvim spremištima, u zimskom razdoblju drže bez vode za gašenje.

Putem natječaja za dodjelu sredstava za sufinanciranje prostornih uvjeta djelovanja dobrovoljnih vatrogasnih društava, Osječko-baranjska županija je dodijelila financijska sredstva za 16 dobrovoljnih vatrogasnih društava koji su vlasnici vatrogasnih domova. Sredstvima u ukupnom iznosu od 100.000,00 kuna financirana je nabavka inventara, uređenje prostorija, ugradnja grijanja ali i popravci krovista i izgradnja vatrogasnih domova. Osječko-baranjska županija dodijelila je financijsku pomoć za poboljšanje prostornih uvjeta i jedinicama lokalne samouprave u iznosu od 96.000,00 kuna za 13 vatrogasnih domova. Ovim ulaganjem poboljšani su prostorni uvjeti za rad dobrovoljnih vatrogasnih društava jer su sredstva uložena u izgradnju objekata, instalacija grijanja, obnove krovista, nabavke potrebne stolarije i namještaja i drugo.

1.4. Obučenost i pripravnost vatrogasne postrojbe

S obzirom da je rad u vatrogasnim postrojbama bio otežan tijekom provedbe zaštitnih mjera od koronavirusa i to u terminima kad se najčešće i izvode programi osposobljavanja (tijekom ožujka i travnja) smanjen je broj polaznika, ali ipak se uspjelo ispuniti planirano. Ukupno je u prvih deset mjeseci 2020. godine osposobljeno 335 osoba (za razliku od istog perioda prošle godine kada je osposobljeno 589 osoba) za zvanja i specijalnosti u slijedećim područjima:

Tablica 5. Provedba programa osposobljavanja i usavršavanja u 2020. godini

Rbr.	naziv programa	broj polaznika
1.	Vatrogasna mladež	50
2.	Vatrogasac	101
3.	Vatrogasac 1 klase	58
4.	Dočasnik	83
5.	Dočasnik 1 klase	8
6.	Vezist	35
	UKUPNO	335

Održano je više prezentacija noviteta s vatrogasnom opremom za tehničke intervencije. Tri najveća proizvođača/zastupnika hidrauličkog razvalnog vatrogasnog alata održalo je prezentacije u Našicama, Valpovu i Belišću.

1.5. Razmještaj vatrogasnih postrojbi

Razmještaj vatrogasnih postrojbi na teritoriju Osječko-baranjske županije treba biti takav, da se dolazak vatrogasne postrojbe na intervenciju do najudaljenijeg mjesta područja koje se štiti, svede na prihvatljivih petnaest minuta. U vezi s time treba reći da je županija prostorno vrlo dobro pokrivena mrežom dobrovoljnih vatrogasnih društava o čemu govori i podatak da sve jedinice lokalne samouprave imaju ustrojene vatrogasne postrojbe. Posebno je važno da su u rubnim naseljima kao i slabije naseljenim dijelovima županije aktivne vatrogasne postrojbe (npr. Erdut, Podravska Moslavina, Batina, Levanjska Varoš, Trnava, Laslovo, Vrbica i druga naselja udaljena od gradskih središta).

1.6. Organizacijske mjere za pravodobno uzbunjivanje i usklađeno djelovanje vatrogasnih postrojbi

Vatrogasne postrojbe moraju se sustavom veza povezati tako da jedinstveno i usklađeno djeluju na intervenciji na bilo kojem mjestu i u najkraće vrijeme. Kako bi vatrogasne postrojbe mogle jedinstveno djelovati, potrebno je osigurati sustav subordinacije kojim se određuju međusobni odnosi vatrogasnih postrojbi i njihovih članova. Do donošenja vatrogasnog plana (sukladno članku 49. Zakona o vatrogastvu) primjenjuje se Operativni plan postupanja vatrogasnih postrojbi za slučaj vatrogasne intervencije na području Osječko-baranjske županije kojim se uređuje način uzbunjivanja vatrogasnih postrojbi za slučaj vatrogasne intervencije na području županije. Vatrogasni operativni centar (VOC) je operativno tijelo središnje vatrogasne postrojbe sa stalnim 24 satnim dežurstvom koje obavlja zaprimanje dojava o požaru ili drugom događaju, prosljeđivanje informacija i uzbunjivanje vatrogasnih postrojbi prema Operativnom planu kao i sve ostale radnje koje se tiču informiranja, komuniciranja i koordiniranja prije, tijekom i po završetku vatrogasne intervencije. U Osječko-baranjskoj županiji djeluje 7 vatrogasnih operativnih centara.

Za 26 dobrovoljnih vatrogasnih društava nabavljeni su digitalni radio-uređaji te je u 20 vatrogasnih vozila ugrađena stacionarni radio uređaj a nabavljen je i repetitor za poboljšanje pokrivenosti radio-mrežom. Od Ministarstva unutarnjih poslova u sklopu projekta opremanja primljena je donacija 140 radio uređaja za stožerno komuniciranje. Američka ambasada donirala je bespilotnu letjelicu dron za potrebe VZ OBŽ.

Cilj opremanja digitalnom radio opremom i implementacija računalnog modula "Upravljanje vatrogasnim intervencijama - UVI" je uspostavljanje jedinstvenog sustava za prihvata, praćenje i vođenje podataka, evidencija i izvješćivanja za vatrogasne resurse, intervencije, planiranje i korištenje jedinstvenog geo-informacijskog sustava na cijelom području Osječko-baranjske županije u svrhu pojednostavljenja i potpore za procese upravljanja, koordinacije i ekonomičnog korištenja postojećih ljudskih i materijalnih resursa putem ustrojenog županijskog vatrogasnog operativnog centra kao komunikacijskog čvorišta a koji se u ovom trenutku nalazi u Županijskom centru 112. Dodatno je potrebno u suradnji s HVZ-om osigurati tehničke uvjete (nabavka preostalih digitalnih uređaja i radnih konzola).

Tablica 6. Vatrogasni operativni centri OBŽ

Rbr.	Vatrogasni operativni centar	Općine i gradovi pokrivanja
1.	JPVP BELI MANASTIR	Beli Manastir, Bilje, Čeminac, Darda, Draž, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Petlovac, Popovac
2.	DVD BELIŠĆE	Belišće
3.	DVD DONJI MIHOLJAC	Donji Miholjac, Marijanci, Podravska Moslavina,
4.	DVD ĐAKOVO	Drenje, Đakovo, Gorjani, Levanjska Varoš, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Trnava, Viškovci
5.	JVP NAŠICE	Donja Motičina, Feričanci, Našice, Podgorač, Koška
6.	JPVP OSIJEK	Antunovac, Čepin, Erdut, Ernestinovo, Osijek, Šodolovci, Vladislavci, Vuka
7.	DVD VALPOVO	Bizovac, Petrijevci, Valpovo

2. INTERVENCIJE VATROGASNIH POSTROJBI U 2020. GODINI

U 2020. godini na području Osječko-baranjske županije ukupno je bilo 2.417 događaja odnosno za oko 1.000 događaja više nego u istom razdoblju prošle godine kada je bilo 1.419 događaja.

Tablica 7. Pregled ukupnog broja događaja po vrstama - odnos 2019/2020. godine

Rbr.	Vrsta intervencije	Broj događaja 2019. godine	Broj događaja 2020. godine
1.	Požarna intervencija	645	526
2.	Tehničke intervencije	390	736
3.	Ostale intervencije	26	22
4.	Druge operativne aktivnosti	358	1.133
UKUPNO		1.419	2.417

Najviše tehničkih intervencija bilo je u kolovozu, a požarnih intervencija u srpnju.

Tablica 8. Pregled broja događaja po mjesecima

Rbr.	Naziv	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	UKUPNO
1.	Požarne intervencije	42	59	55	44	31	42	79	46	39	35	32	22	526
2.	Tehničke intervencije	30	63	26	22	29	52	63	297	74	33	23	24	736
3.	Ostale intervencije	3	0	3	1	6	0	2	3	3	1	0	0	22
UKUPNO		75	122	84	67	66	94	144	346	116	69	55	46	1284

Drugih operativnih aktivnosti vatrogasnih postrojbi koje ne ubrajamo u redovne vatrogasne intervencije ali zahtijevaju angažiranje vozila i ljudstva a evidentirano je ukupno 1.133 a u njih ubrajamo i dežurstva za vrijeme žetvene sezone, osiguranje skupova i slično. Ove godine višestruko je povećan broj u odnosu na prethodnu zbog aktivnosti tijekom suzbijanja epidemije koronavirusa.

Tablica 9. Druge operativne aktivnosti

Rbr.	Naziv	Broj aktivnosti 2019. godina	Broj aktivnosti 2020. godina
1.	Preventivno osiguranje	117	93
2.	Preventivne aktivnosti	126	759
3.	Usluge	43	249
4.	Vatrogasne vježbe	54	21
5.	Ostale operativne aktivnosti	18	11
UKUPNO		358	1.133

U tablici 10. dan je prikaz ukupnog broja intervencija po operativnim zonama. Iz priloženog se vidi da je od ukupnog broja događaja kojih je bilo 1.284, samostalnih intervencija DVD-a bilo 661, samostalnih intervencija javnih vatrogasnih postrojbi 460 dok su zajedno intervenirali u 163 slučaja.

Tablica 10. Broj događaja po tipizaciji

Operativno područje	Vrsta	Samo DVD (ukupno)	Samo JVP (ukupno)	DVD i JVP (ukupno)	Ukupno
Beli Manastir	Požar	40	34	19	93
	Tehnička intervencija	34	19	2	55
	Intervencija s opasnim tvarima	0	1	0	1
	Ostale intervencije	1	0	0	1
	UKUPNO	75	54	21	150
Belišće	Požar	21	0	0	21
	Tehnička intervencija	33	0	0	33
	UKUPNO	54	0	0	54
Đakovo	Požar	83	0	0	83
	Tehnička intervencija	59	0	0	59
	Ostale intervencije	6	0	0	6
	UKUPNO	148	0	0	148
Donji Miholjac	Požar	18	0	0	18
	Tehnička intervencija	24	0	0	24
	Ostale intervencije	1	0	0	1
	UKUPNO	43	0	0	43
Našice	Požar	18	28	6	52
	Tehnička intervencija	54	141	73	268
	Ostale intervencije	0	5	0	5
	UKUPNO	72	174	79	325
Osijek	Požar	55	99	47	201
	Tehnička intervencija	48	130	14	192
	Intervencija s opasnim tvarima	0	1	0	1
	Ostale intervencije	4	2	1	7
	UKUPNO	108	232	62	402

Valpovo	Požar	58	0	0	58
	Tehnička intervencija	102	0	1	103
	Ostale intervencije	2	0	0	2
	UKUPNO	162	0	1	163
	Požar	293	161	72	526
	Tehnička intervencija	354	290	90	734
	Intervencija s opasnim tvarima	0	2	0	2
	Ostale intervencije	14	7	1	22
	SVEUKUPNO	661	460	163	1.284

Ukupno je bilo 526 požara. To je smanjenje broja požara od 18,5 % u odnosu na 2019. godinu kada je bilo 645 požara. Požarne intervencije dijelimo na požare na otvorenom prostoru (227 odnosno 32% manje nego 2019. godine), požare objekata (230) i požare prometnih sredstava (57 ili 33% više) te požare industrijskih objekata koji je bilo 12.

U 2020. godini opožarena je površina od ukupno 380 Ha što je značajno manje nego u istom periodu prošle godine kada je bilo 1.057 Ha opožarene površine.

Tablica 11. Vrste i broj požara

Rbr.	Naziv	Broj događaja 2019. godine	Broj događaja 2020. godine
1.	Požar objekta	224	230
2.	Požar industrijskog objekta	12	12
3.	Požar otvorenog prostora	366	227
4.	Požar prometnog sredstva	43	57
UKUPNO		645	526

U 2020. godini na području Osječko-baranjske županije bilo je 734 tehničkih intervencija, što je za 79% više nego 2019. godine kada je bilo 388 intervencija. Kako se vidi iz tablice, najveće je povećanje zabilježeno kod tehničkih intervencija na objektima, ali i drugih vrsta tehničkih intervencija.

Tablica 12. Pregled broja tehničkih intervencija po vrstama

Rbr.	Vrste tehničkih intervencija	Broj događaja 2019. godine	Broj događaja 2020. godine
1.	Tehnička intervencija u prometu	79	114
2.	Tehnička intervencija na otvorenom	79	155
3.	Tehničke intervencije u/na objektu	226	463
4.	Intervencije s opasnim tvarima	4	2
UKUPNO		388	734

Putem aplikacije za upravljanje vatrogasnim intervencijama i županijskog vatrogasnog operativnog centra prate se podaci o izgorjelim površinama kao i broju stradalih. Pri tome treba imati u vidu da se broj stradalih utvrđuje od strane voditelja vatrogasne intervencije na mjestu događaja što nije konačan podatak ali daje dobar uvid u trend kao i ozbiljnost događaja.

Tablica 13. Stradali, u svim događajima, izgorjela površina po operativnim područjima

Operativno područje	Ukupno događaja	Broj ozlijeđenih na događajima	Broj smrtno stradalih na događajima	Izgorjela površina (Ha) na događajima
Beli Manastir	150	4	0	27,96

Belišće	54	0	0	0,13
Đakovo	148	2	2	69,22
Donji Miholjac	43	3	0	9,32
Našice	325	0	1	8,87
Osijek	401	23	21	257,00
Valpovo	163	1	0	7,72
UKUPNO	1.284	33	24	380,22

Od ostalih intervencija najviše je bilo izvida (48) dok je lažnih dojava bilo 18.

Tablica 14. Ostale intervencije

Rbr.	Naziv	Količina
1.	Izvidi	6
2.	Lažna dojava	2
3.	Pripravnost - dežurstvo za intervencije kod vremenskih nepogoda i prirodnih katastrofa	2
4.	Ostalo	12
UKUPNO		22

Vatrogasne postrojbe zabilježile su u 2020. godini velik broj aktivnosti koje su provodili vatrogasci za vrijeme provedbe epidemioloških mjera, u suradnji sa stožerima civilne zaštite poput nadzornih obilazaka zbog kontrole propisanih mjera i upozoravanja na provođenje važećih uputa stožera, ispomoć policiji kod evidentiranja osoba koje ulaze na područje Osječko baranjske županije, ispiranja ulica dezinfekcijskim sredstvima i drugih aktivnosti po nalogima odgovornih tijela.

Tablica 14.a. Ostale operativne aktivnosti

Rbr.	Vrsta aktivnosti	DVD samostalno	JVP samostalno	JVP i DVD zajedno	Ukupno događaja
1.	Preventivno osiguranje	70	22	1	93
2.	Preventivne aktivnosti	739	17	3	759
3.	Usluge	172	76	1	249
4.	Vatrogasne vježbe	20	1	0	21
5.	Ostale operativne aktivnosti	6	4	1	11
UKUPNO		1.007	120	6	1.133

3. PROVEDBA PROGRAMA AKTIVNOSTI U PROVEDBI POSEBNIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA OD INTERESA ZA REPUBLIKU HRVATSKU U 2020. GODINI

Na temelju članka 12. stavak 9. Zakona o zaštiti od požara ("Narodne novine" broj 92/10.) Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 3. siječnja 2020. godine donijela Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2020. godini ("Narodne novine" broj 3/20. - u daljnjem tekstu: Program aktivnosti Vlade RH). Na temelju procjena opasnosti od požara na priobalnom području te moguće ispomoći iz susjednih županija, a uzimajući u obzir organiziranost vatrogastva i pokrivenost pojedinih područja vatrogasnim snagama i opremom, utvrđene su vatrogasne snage i potrebna vatrogasna tehnika, oprema i sredstva koja se iz unutrašnjosti početkom ljetne sezone planski dislociraju na posebno ugrožena područja. Temeljem obveza iz Programa aktivnosti Vlade RH, Župan je donio Plan operativne provedbe Programa aktivnosti Vlade RH, a Stožer zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije donio je na prijedlog VZZ Plan aktivnog uključenja svih subjekata zaštite od požara na području Osječko-baranjske županije. Planom

operativne provedbe predviđene su mjere za smanjivanje rizika od nastanka požara u vrijeme žetve na poljoprivrednim površinama kao i na šumskim površinama. Dobrovoljna vatrogasna društva i Vatrogasne zajednice ustrojile su viši stupanj pripravnosti za intervenciju gašenja požara žitarica. Ustrojena su stalna dežurstva vatrogasaca, a u društvima u kojima nema takvih organizacijskih kapaciteta razrađene su mjere brzog okupljanja. Pregledana je i dovedena u ispravno stanje oprema i tehnika za gašenje. Ustrojena je ophodnja žitnih polja gdje god je to moguće i to u vrijeme najveće opasnosti od nastanka i širenja požara.

Izrađen je detaljni "Plan upućivanja za redovnu/plansku i izvanrednu dislokaciju za područje Osječko-baranjske županije" koji sadrži potpune popise vatrogasnih vozila, uređaja, opreme i sredstava predviđenih za dislokaciju kao i popise profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasaca. Za pripadnike koji su obuhvaćeni planiranom dislokacijom izvršena je redovna tjelesna i visinska provjera, dodatno osposobljavanje, uvježbavanje i opremanje stalnih i dopunskih pripadnika Državnih intervjenskih vatrogasnih postrojbi odgovarajućom opremom za gašenje šumskih požara, tehnikom i sustavom veza. U redovnoj dislokaciji na priobalje tijekom ljetne sezone sudjelovale su od 25. lipnja do 24. rujna 2020. godine javne vatrogasne postrojbe iz Osijeka, Našica i Belog Manastira. Tijekom požarne sezone bilo je 7 smjena u DIP Split-Divulje. U svakoj smjeni sudjelovalo je 4 vatrogasaca s jednim vatrogasnim vozilom.

Tijekom 2020. godine, a osobito tijekom žetvene sezone, održavani su kontakti s jedinicama lokalne samouprave s ciljem ustrojavanja učinkovitog sustava uzbunjivanja vatrogasnih postrojbi i provedbe svih protupožarnih mjera predviđenih planovima zaštite od požara, a sve uz primjenu zaštitnih epidemioloških mjera s ciljem sprječavanja širenja COVID-19.

U provedbi mjera zaštite od požara ostvarena je suradnja županijske Vatrogasne zajednice s pravnim osobama (Hrvatski operater prijenosnog sustava, Hrvatske šume i drugi). Također je održano nekoliko radnih sastanaka Glavnog vatrogasnog zapovjednika Republike Hrvatske i županijskih vatrogasnih zapovjednika vezanih uz pripremu požarne sezone kao i radni sastanak s odgovornima posvećen provedbi Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2020. godini.

Dobrovoljna vatrogasna društva, javne vatrogasne postrojbe i vatrogasne zajednice provodile su programe informiranja stanovništva o opasnostima od požara. Iako je zbog provedbe epidemioloških mjera većim dijelom izostala glavna promidžbena aktivnost koja se tradicionalno provodi tijekom mjeseca svibnja, dobrovoljna vatrogasna društva aktivno su komunicirala s ciljanim skupinama te je održano više skupova na otvorenom i prezentacija vatrogasne opreme i vozila.

Poduzete su aktivnosti oko pronalaska prostora za rad vatrogasne zajednice, a sve s ciljem osiguravanja uvjeta za osposobljavanje, usavršavanje, uvježbavanje i obuku vatrogasaca i drugih sudionika u procesu zaštite i spašavanja ljudi, životinja i materijalnih dobara.

Dobrovoljna vatrogasna društva, javne vatrogasne postrojbe i vatrogasne zajednice sustavno su tijekom 2020. godine u okvirima dopuštenih radnji i poštujući sve preporučene mjere, provodili programe informiranja stanovništva o opasnostima od požara.

Ostvarena je suradnja sa školskim i predškolskim ustanovama kroz izvannastavne i nastavne programe promicanja vatrogastva i zaštite od požara, samostalno i u suradnji s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom kroz programe edukacije uz odgovarajuće promidžbene materijale. Tako su u sklopu "Likovno, literarnog i foto natječaja Hrvatske vatrogasne zajednice" sudjelovale i škole iz Osječko-baranjske županije (drugo mjesto u kategoriji foto-natječaja).

Kao najvažnije aktivnosti u radu s vatrogasnom mladeži treba istaknuti Kamp vatrogasne mladeži u Fažani, u kojem svake godine sudjeluju pripadnici mladeži iz Osječko-baranjske županije (ove godine bilo je 40 predstavnika iz 4 dobrovoljna vatrogasna društva).

ZAKLJUČAK

U ovoj Informaciji dan je prikaz stanja opremljenosti i organiziranosti vatrogastva na području Osječko-baranjske županije, broja intervencija u 2020. godini kao i prikaz provedbe Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2020. godini. Iz navedenoga se može zaključiti slijedeće:

a) Iz podataka o broju vatrogasnih intervencija vidljivo je povećanje ukupnog broja intervencija u odnosu na 2019. godinu za 22%. Gledajući na broj požarnih i tehničkih intervencija (bez ostalih) u petogodišnjem razdoblju, vidljivo je da su odstupanja posljedica prije svega rasta broja novih vrsta tehničkih intervencija koje obavljaju vatrogasci poput uklanjanja gnijezda stršljena. Provedba mjera preventivne zaštite od požara, ali i smanjenje aktivnosti zbog provedbe mjera suzbijanja širenja koronavirusa također utječe na smanjivanje rizika za nastanak i širenje požara.

Tablica 15. Broj požarnih i tehničkih intervencija u periodu 2016. do 2020. godine

Godina	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
broj požarnih intervencija	335	506	372	645	526
broj tehničkih intervencija	835	405	448	390	736
Ukupno	1.170	911	820	1.035	1.262

b) U središnjim općinskim vatrogasnim društvima treba raditi na poboljšanju brzine izlaska na intervenciju, organizaciji primanja dojave i uzbunjivanja vatrogasaca, nabavci opreme, uređenju vatrogasnih domova i posebno na uključivanju većeg broja mladih. Implementacijom Sustava za Upravljanje vatrogasnim intervencijama - UVI koji uz ostalo nudi mogućnost brzog uzbunjivanja vatrogasaca, praćenja kretanja vozila, korištenje baza podataka o operativnim snagama i integraciju na županijskoj razini omogućit će se daljnja izgradnja i poboljšanje sustava primanja dojave, uzbunjivanja vatrogasaca i vremena dolaska na mjesto intervencije.

c) Opremljenost postrojbi vatrogasnom opremom i vatrogasnim vozilima poboljšana je u 2020. godini nabavkom vatrogasnih vozila ali i dalje su potrebna znatna ulaganja u nabavku istih. Vatrogasni sustav je unatoč nedostacima u opremljenosti spreman i mobilan u kratkom vremenu te predstavlja brojnu i organiziranu hitnu službu. Stanje je poboljšano zahvaljujući financijskoj pomoći Osječko-baranjske županije u financiranju kolektivnog osiguranja vatrogasaca ali i dodjelom sredstava putem javnih natječaja za nabavku opreme i poboljšavanje prostornih uvjeta u vatrogasnim društvima. Puno je napravljeno i na području stručne osposobljenosti vatrogasaca i zapovjednika u vatrogasnim postrojbama kroz organizaciju programa osposobljavanja i usavršavanja vatrogasnih kadrova.

ŽUPANIJSKI VATROGASNI ZAPOVJEDNIK

Zdravko Cvenić, dipl.inž.